

YETENEKLER

Her çocuk kendine has birçok yetenek ve beceriler ile dünyaya gelir. Çocuğun hayatına büyük anlamda yön veren bu beceri ve yetenekler başta aile, ardından çevrenin desteğiyle şekillenmektedir.

Okul öncesi yıllar keşif ve deneyim kazanma dönemidir. Bu dönemde ebeveynlerin başlıca görevi çocuklarına geniş ölçüde sosyal, eğitimsel, fiziksel ve ahlaki deneyim kazandırmak olmalıdır. İlkokul çağlarında ise çocukların hepsinin güçlü olduğu alanlar, belirli kişilik özellikleri, ilgilendikleri alanlar ve ebeveynlerin tespit edebildikleri özel yetenekleri belli olur. Bu dönem yardım ve iyi bir rehberlik gerektirir. Bu süreçte kısa dönemli ilgi alanları da olabilir. Ama sonuç ne olursa olsun onların cesaretlendirilmesi gerekir.

Günümüzde zekânın tek bir faktör ile açıklanamayacak kadar çok sayıda yetenekleri içerdiği, her bireyin farklı yetenek alanları olduğu ve bu alanların tek bir ölçümle değerlendirilmesinin mümkün olamayacağı keşfedildi.

Yetenek; herhangi bir davranışı (bilgi ya da beceriyi) öğrenebilme gücüdür. Yeteneklerimiz, anlamakta ve yapmakta başarılı olduğumuz alanları temsil eder.

Sözel – Dil Yeteneği

Normal öğrencilerden daha iyi yazarlar, uzun hikâye ve fıkralar anlatırlar. Yaşına göre iyi bir kelime hazinesine sahiptirler. Kitap okumayı çok severler. Dinleyerek öğrenmeyi severler.

Mantıksal-Matematiksel Yetenek

Sayılarla çalışmayı ve hesaplama yapmayı çok severler. Matematiksel hesaplama oyunlarından, fen bilgisi derslerinde deney yapmaktan ve yeni şeyler denemekten hoşlanırlar. Satranç ve dama gibi çeşitli stratejik oyunları severler. Makinelerin nasıl çalıştığına dair çok soru sorarlar. Yaşıtlarına kıyasla soyut düşünebilme ve sebep-sonuç ilişkisi kurabilme kabiliyetleri çok iyi gelişmiştir.

Doğa Yeteneği

Doğaya, hayvanat bahçelerine veya tarihsel müzelere olan gezileri çok severler. Doğa ile ilgili konuları işlerken keyif alırlar. Evdeki veya sınıftaki çiçeklerin bakımını rahatlıkla ve severek üstlenebilirler. Çevre bilinci oldukça yüksektir.

Görsel-Uzamsal Yetenek

Renklere karşı çok hassas ve duyarlıdırlar. Sanat içerikli etkinlikleri çok severler. Yaşına göre yüksek düzeyde beceri gerektiren resimleri çizebilir, arkadaşlarına oranla daha çok hayal kurabilirler. Filmleri ve benzeri diğer görsel sunuları izlemeyi severler. Okurken kelimelere oranla resimlerle daha rahat öğrenirler.

Kişisel-İçsel Yetenek

Genelde bağımsız olma eğilimindedirler. Kendilerine güvenleri ve saygıları yüksektir. Yaptığı işin bilincindedir ve başkalarına çok fazla akıl danışmayı sevmezler. Kendisinin güçlü ve zayıf yanları hakkında gerçekçi bir görüşe sahiptirler. Hayattaki başarılarından ve başarısızlıklarından ders almasını bilirler. Duyularını, hislerini ve düşüncelerini açık ve net bir şekilde dile getirmekte zorlanmazlar.

Müziksel- Ritmik Yetenek

Şarkıların melodilerini çok iyi hatırlarlar. Güzel şarkı söyleyebilme yeteneğine sahiptirler. Bir müzik aletini çok iyi çalar ya da çalmayı isterler. Müzik dersini çok severler. Konuşurken veya hareket ederken elleri-ayakları ile ritim tutarlar.

Sosyal-Kişilerarası Yetenek

Akranlarıyla sosyalleşmeyi çok severler ve grup içerisinde genel olarak lider görünümündedirler. Problemi olan arkadaşlarına destek olma konusunda heveslidirler. Başkaları ile birlikte ders çalışmayı veya oyun oynamayı severler. Empati yetenekleri oldukça gelişmiştir.

Bedensel-Kinestetik Yetenek

Bir veya birden fazla sportif faaliyette başarılıdır. Fiziksel hareketleri yapmayı çok severler. Bir yerde uzun süre kaldığında hareket etmeye veya kımlıdanmaya başlarlar. Başkalarının jest, mimik ve yüz hareketlerini kolaylıkla taklit ederler. El becerisi gerektiren etkinliklerde çok başarılıdır.

Zekâ, doğuştan gelirken; **yetenek**, keşfedilmesinin ardından eğitim ile gelişir.

Dikkat edilmesi gereken her alanda yetenekli çocuk yetiştirmek değil, yetenek ve ilgilerine göre çocuk yetiştirmektir. Çünkü hepimizin parmak izi nasıl birbirinden farklı ise, yetenek ve becerileri de aynı oranda farklılık gösterebilmektedir.

Mükemmeliyetçi davranmamak ve çocuğa yaptığı etkinliklerde yol alması için zaman tanımak önemlidir.

Farklı bakış açılarına sahip çocukların merakı köreltilmemelidir!

Zekâ ve yeteneği keşfetmek ve kullanabilmek için;

- Çocuğun kişisel özelliklerini çok iyi gözlemlemek,
- İlgi duyduğu alanları tanımaya çalışmak,
- Motivasyon ve moral destek sağlamak,
- Başardığı her konuyu takdirle karşılamak.
- İstemediği ve sevmediği konularda zorlamamak,
- Araştırma ve inceleme isteklerini ertelememek,
- Bir konu üzerinde beyin fırtınası yapmak, vb gibi yollarla çocuğun yeteneklerini ortaya koymasına yardımcı olunabilir.

- ☞ Yazboz, satranç, labirent oyunları, müzik vb. malzemeler, oyunlar kullanılmalıdır.
- ☞ Sinema, tiyatro, resim, müzik gibi kültürel etkinliklerde bulunulmalıdır.
- ☞ Kurslara gidilmelidir. (el sanatları, resim, gitar, folklor, karate, robotik kodlama, fotoğrafçılık..)
- ☞ Deneyler (laboratuvar etkinlikleri) yapılması önemlidir.
- ☞ Kütüphane gezilebilir. Kitap okunabilir.
- ☞ Geziler yapılabilir.

Çocuğun bireysel ilgi alanlarını ve üstünlüklerini fark edip onu cesaretlendirerek, sadece onun temel özelliklerini ve yaratıcı düşünme kabiliyetlerini geliştirmekte kalmazsınız, aynı zamanda çocuğunuzun tatmin edici bir yaşama ulaşmasını sağlamış olursunuz..

Unutulmamalıdır ki her çocuğun geliştirilebilecek bir yeteneği vardır..

Hazırlayan: Psikolojik Danışman Aydan ÖZEL

BEYKOZ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ YETENEKLER

Aralık, 2020

Aslında herkes dâhidir. Ama siz kalkıp bir balığı ağaca tırmanma yeteneğine göre yargılırsanız, tüm hayatını aptal olduğuna inanarak geçirecektir.

Albert EİNSTEİN

